
THE EUROPEAN UNION COURT AS A POLICY MAKER: ANALYSIS OF JUDGEMENTS ON REFUGEE CASES⁵

Milena Dimitrova, PhD Student

Department of European Studies
and International Security

University of Ruse, Bulgaria

E-mail: milena_koleva@abv.bg

Abstract: *The report presents the main aspects of EU refugee policy in the context of the judgment of the Court of Justice of the EU in Joined Cases C 643/15 and C 647/15. By their applications, the Slovak Republic (C-643/15) and Hungary (C-647/15) seek annulment of Council Decision (EU) 2015/1601 of 22 September 2015 establishing provisional measures in the area of international protection for the benefit of Italy and Greece. The decision was adopted in the context of the migration crisis that affected the European Union from 2014, then increased in 2015. In order to deal with that migration crisis and the pressure which it placed on the asylum regimes in the Italian Republic and the Hellenic Republic, the contested decision provides for the relocation from those two Member States to the other Member States, over a period of two years, of 120000 persons in clear need of international protection. EU Court of Justice has entirely rejected the complaints. With this, the Court reinforces the priorities of European integration - respecting human rights and helping those in need by organizing the resources of the Member States. Overcoming the problem of refugees can be achieved by enhancing monitoring, control and coordination between countries in EU migration policy.*

Keywords: *Refugee crisis, The Court of Justice, Cases C 643/15 and C 647/15, Council Decision (EU) 2015/1601.*

JEL Code: *F52*

УВОД

Установилата се в трайно състояние бежанска криза – резултат от последните арабски революции, поставя пред съвременна Европа изпитания, валидизиращи европейската солидарност и базовите ценности на Обединена Европа. В действията си за преодоляване на миграционния натиск европейските институции прилагат върху фундамента на хуманитарното право принципите на сигурност и солидарност, субсидиарност и пропорционалност и на справедливо разпределение на отговорността между държавите. При спазване на процедурните изисквания, регулиращи законодателния процес и формиращи доброто управление на Съюза, се съблюдават принципите на правна сигурност, представителна демокрация и институционално равновесие. По този начин, чрез справедливостта, се осигурява устойчивост на развитието на ЕС, дори в състоянието на изключителна динамичност и противодействия, в което се намира сега Общността.

Огромнен принос за запазване на стабилност и за устойчивост на справедливостта в ЕС има Съдът на ЕС. Назоаван първоначално Съд на Европейските общности, а от 2009 г. с влизането в сила на Договора от Лисабон – Съд на Европейския съюз, Съдът на Европа затвърждава своето константно наименование: Съд по справедливостта. Водени от древната римска максима, че „правото е изкуството на доброто и справедливото“ (Целз), съдебните решения на Съда на ЕС са утвърден фактор на справедливост и стабилност в Европа. Те са поставени на основата на прецедента, но утвърждават основите на европейската интеграция и солидарност. Едно от последните решения на Съда на ЕС – това от 6 септември 2017 г., постановено по съединени дела C 643/15 и C 647/15 е с емблематично значение именно поради силата на затвърждаване на европейските ценности и приоритетното поставяне защитата на основните и общочовешки права пред интересите на държавите и администрацията. Делата са образувани по жалби на страните членки Унгария и Словакия срещу Решение (ЕС) 2015/1601 на Съвета от 22 септември 2015 година за установяване на временни мерки в областта на

⁵ Докладът е представен с оригинално заглавие на български език: СЪДЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ В ПОЛИТИКАТА НА СЪЮЗА: АНАЛИЗ НА СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ ПО ДЕЛА ЗА БЕЖАНЦИ.

международната закрила в полза на Италия и Гърция. Решавайки изцяло в подкрепа на принципа на солидарност и природна защита на основните човешки права, Съдът на ЕС синхронизира националните, институционалните и общочовешки интереси в полза на мира и устойчивото развитие.

ИЗЛОЖЕНИЕ

1. Европейската интеграция в правен аспект

Правният аспект на европейската интеграция включва актовете от т.нар. първично право, в което освен Договорите и Хартата на основните права на ЕС се включва и юриспруденцията на Съда на ЕС, ведно с приложимите основни принципи на правото на ЕС, актовете от вторично право (регламенти, директиви, решения) и международните споразумения на ЕС.

Първичното право обхваща разпоредбите на ДЕС (Договор за Европейския съюз), ДФЕС (Договор за функционирането на Европейския съюз) и Евратом (Договор за създаване на Европейска общност за атомна енергия) или това са Учредителните договори (към които първоначално се включват и Договорът на Европейските общности – ДЕО и Договорът за създаване на Европейската общност за въглища и стомана – ДЕОВС, чието действие изтече на 23 януари 2002 г.). Първичното право включва и протоколите и декларациите, приложени към тях (доколкото декларациите могат да породят задължения за държавите членки). С влизането в сила на Договора от Лисабон, статут на първично право придобива и Хартата за основните права на Европейския съюз. (Хартата обаче не обвързва Обединеното кралство и Полша, а Чехия е направила нарочна декларация във връзка с приложното поле на Хартата.)

Освен трите базови договора, правният аспект на европейската интеграция включва в първичните източници на правото на ЕС и основните му принципи. В голямата си част основните принципи на правото на ЕС са неписани правила за поведение, изведени от юриспруденцията на Съда на ЕС. В практиката си Съдът на ЕС се позовава на основните принципи на ПЕС най-често като на допълнителен източник на задължения, въз основа на който да установи дали задълженията на държавите членки, произтичащи от конкретна разпоредба на правото на ЕС, са били изпълнени⁶. Главен принцип в правото на ЕС, на който се основава правопорядъкът на Съюза, е принципът на правото относно правата на човека и основните свободи. В правото на ЕС е включен и принципът на субсидиарност, чиято цел е да се уреди изпълнението на европейските правомощия между държавите членки и институциите на Европейския съюз. Също основополагащият – принцип на пропорционалността, формулиран в чл. 5 от ДЕО, изисква което и да е действие на общността не следва да надхвърля необходимото за постигане на целите на този договор. В чл. 4 § 3 от ДЕС са закрепени принципите на ефективност, на предотвратяване на нарушение на Договора и правна защита. Съществуват принципи на правото на ЕС, които не са изрично посочени в учредителните и други договори, но които са развити в резултат на практиката на Съда на ЕС. Такива са принципът на върховенството на европейското право над националното, принципът на директния ефект, правната сигурност, институционален баланс, оправдани правни очаквания. Основополагащи всички актове на правото на ЕС са двата главни принципа – принципът на ефективността и принципът на равностойността. Принципът на ефективността изисква приложимият национален процесуален закон да не прави защитата на правата, произтичащи от правото на ЕС, практически неосъществима или прекомерно трудна. Принципът на равностойността изисква процесуалните средства за защита срещу нарушаването на правото на ЕС да бъдат еквивалентни на тези, предвидени за нарушаване на националното право.

Съгласно чл. 216, параграф 2 от ДФЕС, сключените от Съюза споразумения обвързват институциите на ЕС и държавите членки и в тази връзка те представляват източник на правото на европейска интеграция.

Правните основи на европейската интеграция включват и т.нар. вторично право, обединяващо актовете на институциите на Съюза, които са задължителни за държавите членки. Основни групи такива актове на ЕС са: 1) Регламентите – нормативни актове с общо

⁶ Корнезов, А., Отговорност на държавата за нарушаване на правото на ЕС, С., Сиела, 2012, с. 18

приложение, които се считат част от вътрешното право на държавите членки и са с предимство пред националните актове, които им противоречат. 2) Директивите – нормативни актове на ЕС, които също са задължителни за държавите членки, но по отношение на целения от транспонирането им резултат (който трябва да бъде постигнат в предварително посочените рамки на дадената директива от съответната държава членка). 3) Решенията на ЕС са ненормативни актове, които са задължителни в своята цялост, но само по отношение на адресатите им, доколкото такива са посочени.

2. Правосубектност на Съда на ЕС и правна сила на неговите актове

Правосубектността на Съда на ЕС, ведно с правната сила на неговите актове се основават на предимството на общностното право пред националния конституционен ред на страните членки. Съдът на Европейския съюз е една от общо седемте управляващи структури - институции в ЕС. (Останалите институции в ЕС са: Европейският парламент, Европейският съвет, Европейската комисия, Съветът на Европейския съюз, Европейската централна банка и Европейската сметна палата.) Съдът се структурира в две съдилища: Съд и Общ съд. Неговата компетентност е по въпросите на правото на Европейския съюз. Съдилищата осигуряват правилното тълкуване и правилното прилагане на първичното и вторичното законодателство на Съюза в ЕС. Те проверяват законосъобразността на актовете на институциите на Съюза и се произнасят дали държавите членки са изпълнили своите задължения, произтичащи от първичните и вторичните правни източници в рамките на правото на ЕС. По искане на националните юрисдикции, Съдът на Европейския съюз осигурява и задължително тълкуване на правото на Съюза.

Правосубектността на Съда на ЕС е специфичен вид практическо проявление на правната евроинтеграционна политика. „Историческата роля“⁷ на Съда на ЕС, в качеството му на „суд-законотворец“ или „правителство на съдиите“, да „дописва“ Учредителните договори чрез съдебните си решения представлява феномен в европейското цивилизационно развитие. За Съда на ЕС е налице изключителна компетентност, предоставена му от Учредителните договори.

Правото на ЕС, принципно представлява върховен закон в рамките на Европейския съюз, с който страните членки са задължени да се съобразяват абсолютно. Така националните закони и подзаконовите нормативни актове не могат да противоречат на правото на ЕС, а при противоречие, общностната норма има предимство пред националната. Съдът на ЕС е пазител и единствен тълкувател на този нов, върховен правопорядък, наречен право на Европейския съюз⁸.

Директният ефект на правото на ЕС пък осигурява неговото прилагане във вътрешнонационален план и го превръща във вътрешно право на страната членка. Този принцип (на директния ефект на ПЕС) позволява на субектите на правото да се позовават пряко на норми от правото на ЕС и да черпят права от тях. В свое решение Съдът на ЕС посочва, че „Директният ефект означава, че нормите на общностното право трябва да имат пълно и еднакво действие във всички държави членки от момента на влизането им в сила и за целия срок на тяхното действие.“⁹

3. Приложимостта на правото на ЕС за преодоляване на миграционния проблем отделната страна-членка и в обединена Европа като цяло – Регламент Дъблин, Споразумение с Турция за реадмисия, Решение на Съвета

Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство, т.нар.

⁷ Корнезов, А., Преюдициалното запитване до Съда на Европейските общности, С., Сиби, 2008 г., с. 20-21

⁸ Корнезов, А., Преюдициалното запитване до Съда на Европейските общности, С., Сиби, 2008 г., с. 321

⁹ Решение от 9 март 1978 г., Simmenthal, 106/77, т. 14-16

Регламент или Споразумение от Дъблин, урежда депозирването и разглеждането на молбите за убежище и компетентностите на националните институции в страните от ЕС, в които постъпват същите молби.

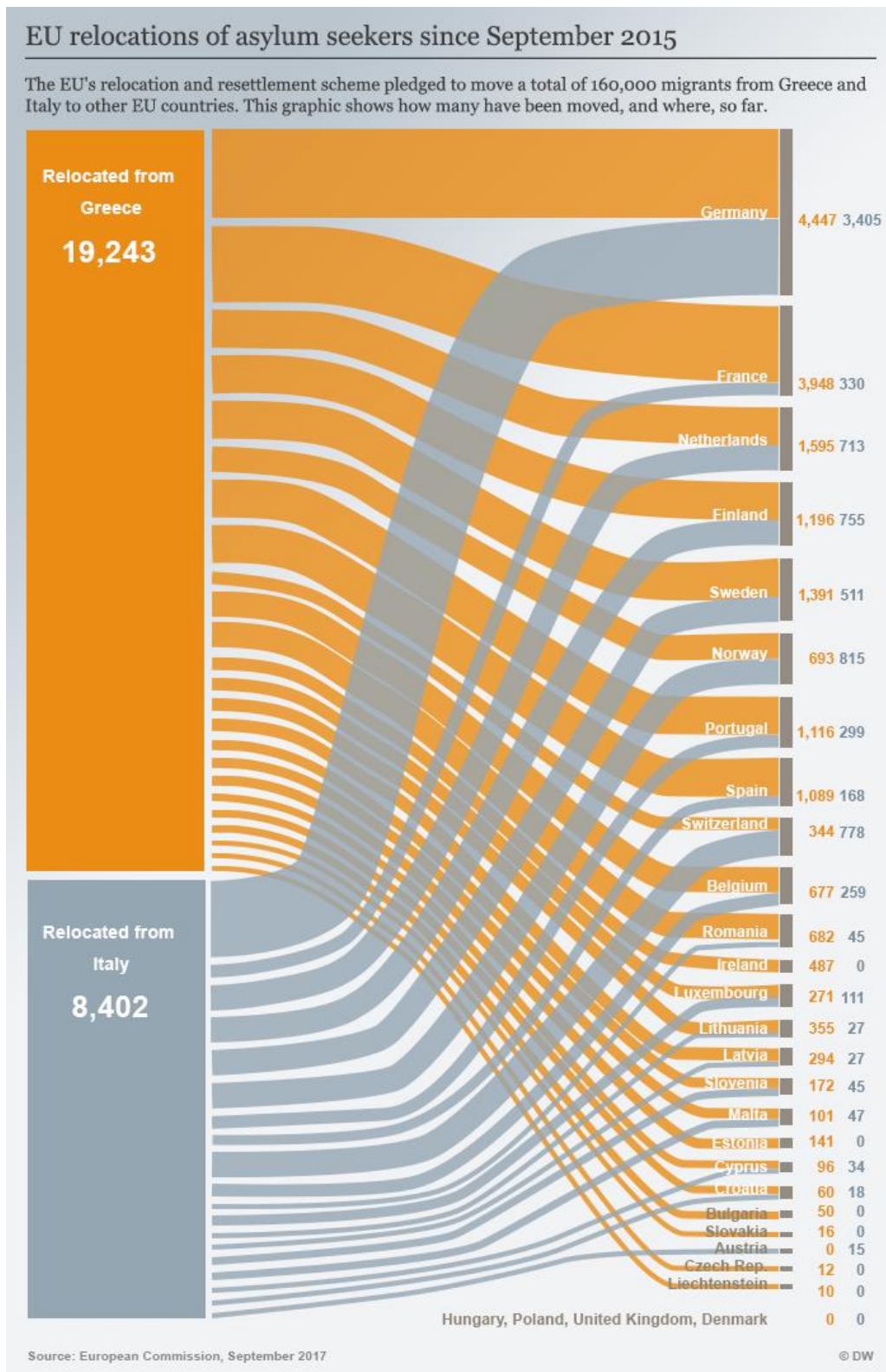
Дъблинското споразумение има съществения недостатък да натоварва отделни държави като Гърция и Италия, през които минават бежанските маршрути, почти изцяло с тежестта на миграционната вълна. При стриктно спазване на правилата от Дъблин, всички бежанци би следвало да подават молбите си за убежище в Гърция или Италия, съответно – в зависимост от решенията по молбите им, биха били приети в тези страни или биха били върнати обратно в родните си страни. Разпределението по този начин е очевидно несправедливо спрямо Гърция и Италия, предвид натоварването, което стотиците хиляди бежанци предизвикват, пристигайки тъкмо в тези две страни от ЕС. Затрудненията в тази посока се разрешават относително от Атина и Рим „по линията на най-малкото съпротивление“ чрез пропускане на бежанците на Север – без регистрация и без процедури за предоставяне на убежище.

Със споразумението за реадмисия от 16.03.2017 г. Европейският съюз се договаря с Анкара (срещу съответните отстъпки в сферата на визовата политика за турски граждани) за връщане обратно в Турция на бежанци, преминали в европейска територия след 20 март и неподдали до този момент молба за предоставяне на убежище. Операциите по прехвърлянето на мигрантите се осъществява и контролира от Европейската агенция за граничен контрол Фронтекс.

Крайната цел на Съюза е подпомагане само на тези мигранти, които бягат от действително преследване и война. Целта е с пълноценно контролиране на границите на ЕС да се постигне балансирано разпределение на бежанския поток, съчетано със справедливо и хуманно отношение към изпадналите в беда мигранти. В същия смисъл е и решението на Съвета (ЕС) 2015/1601 от 22 септември 2015 г., с което се установяват временни мерки осигуряване равномерно разпределение на тежестта на бежанския поток в отделните страни членки. Съчетано с (разгледаните по-горе) основните принципи на правото на ЕС, закрепени в Учредителните договори и при водещата роля на Съда на ЕС за приложение на върховенството на закона (каквото закон в случая е и Решението на Съвета (ЕС) 2015/1601 от 22 септември 2015 г.), при безусловното предимство на правото на ЕС и неговият директен ефект в националните граници на страните членки, за преодоляването на бежанския проблем водеща роля има интеграционната дисциплина и солидарността в политиката на Европейския съюз. В този смисъл и приемането за разглеждане на жалбите на Унгария и Словакия, с, впоследствие присъединила се на тяхна страна Полша, срещу Решението на Съвета за разпределение на бежанските квоти между страните членки, представлява израз на демократичния правов ред в Европейския съюз. И в решението на Съда по тези жалби пък, се изразяват принципите на солидарност и справедливост, на ефективност и равновесие, като всички заедно гарантират стабилност, хуманност и цивилизационен избор на устойчиво развитие в Европейския съюз, и в съответствие с целите на Европейските политики.

Решението на Съвета на ЕС в Брюксел за установяване на временни мерки в областта на международната закрила в полза на Италия и Гърция е с идентификация: (ЕС) от 22 септември 2015 г. за установяване на временни мерки в областта на международната закрила в полза на Италия и Гърция. Публикувано е в Официалния вестник на Европейския съюз от 24.09.2015 г. с номер на вестника L 248/80. То се приема в разгара на бежанската криза през септември 2015 г. и представлява временен механизъм за разпределяне на бежанците на територията на ЕС (фиг. 1).

Целта на Съвета на министрите е да се облекчи положението с нахлуващите в Гърция, Италия и дори в Унгария мигранти. Предвижданията са за разселването на в други страни-членки от Общността. Първоначално срещу това решение се обявяват Словакия, Унгария, Чехия и Румъния. С решение, произнесено по жалбите на тези страни, Съдът в Люксембург отсъжда пълна правомерност на решението за квотното разпределение на Съвета. Съответно, това, че изпълнението на същото решение върви изключително бавно (с малки изключения), не променя правния аспект на въпроса.

Фиг. 1. Схема на релокация на бежанците от Италия и Гърция в страните членки.
Източник: Европейска Комисия, септември 2017 г.

Съдиите на ЕС категорично отхвърлят аргументите на Словакия и Унгария. Дори Полша, която до момента на съдебното решение не е приела нито един бежанец и която подкрепя иска, също следва да утвърди промени в бежанската си политика.

Субекти на противопоставяне на същото Решение на Съвета (ЕС) 2015/1601 са страните членки на ЕС: Унгария, Словакия и Полша, като същите депозират жалби с номера С 647/15 и С 643/15, отправени до Съда на ЕС срещу Решението на Съвета.

4. Решение на Съда на ЕС за бежанците по съединени дела C643/15 и C 647/15 – израз на цивилизационния избор на Европа

С решението на Съда на ЕС по жалбите на Унгария, Словакия и Полша се установи категоричната позиция, че всички страни-членки на ЕС са длъжни да приемат бежанци. Това се отнася включително и за жалбоподателките - източноевропейски държави, които не са съгласни с квотния механизъм и бяха заявили оплакванията си в Съда в Люксембург. Искът на Словакия и Унгария срещу задължителното разселване на бежанци и търсеци убежище лица в страните от Общността вече е отхвърлен от Съда на ЕС.

В съдебното решение¹⁰ Съдът на ЕС, произнасяйки се по жалбите на Унгария, Словакия и Полша, обобщава, че обжалваното решение на Съвета се състои от съвкупност от временни мерки, включващи механизъм за временно преместване, което дерогира от достиженията на общата европейска система в областта на убежището само по някои точно определени и изрично изброени въпроси. От тази гледна точка Съветът е спазил принципите на правна сигурност и на нормативна яснота.

Освен това на национално равнище трябва да се гарантира право на ефективни правни средства за защита, съгласно член 47 от Хартата, срещу всяко решение, което трябва да бъде взето от национален орган в рамките на процедурата по преместване. В Решението на Съвета, според Съда, се посочват по достатъчно подробен и точен начин мерките, които държавите членки могат да вземат за избягване на непозволеното придвижване на мигранти въз основа на няколко законодателни акта на Съюза, които са част от достиженията на общата политика в областта на убежището. В разпоредбата на член 6, параграф 5 от обжалваното решение по ясен и точен начин е предвидено, че кандидати или ползватели се от международна закрила лице, които влизат на територията на държава членка, различна от държавата членка на преместване, без да отговарят на условията за престой в последната държава членка, се задължават да се върнат незабавно в държавата си на преместване.

Относно оплакването на Унгария, че в обжалваното решение не се съдържат критерии за определяне на държавата членка на преместване, Съдът на ЕС посочва, че е взет предвид член 80 ДФЕС, който е задължителен при прилагането на политиката на Съюза в областта на убежището и по-специално при приемането на временни мерки, основани на член 78, параграф 3 ДФЕС, от което следва, че определянето на държавата членка на преместване трябва да се основава на критерии, които са свързани със солидарността и справедливото разпределение на отговорността между държавите членки. Следователно обжалваното решение не би могло да бъде описано като съдържащо произволна система, която ще замести обективната система, въведена с Регламент „Дъблин III“. Напротив, в крайна сметка тези две системи не се различават съществено една от друга, в смисъл че въведената с обжалваното решение система, както и системата, въведена с Регламент „Дъблин III“, се основава на обективни критерии, а не на предпочитание, изразено от кандидата за международна закрила.

Макар че в рамките на процедурата по преместване не е предвидено получаването на съгласие на кандидата при преместването му, също така е вярно, че в член 6, параграф 3 от обжалваното решение се предвижда, че преди решението за преместване той се уведомява за това, че спрямо него има такава процедура, и че член 6, параграф 4 от това решение задължава органите на съответната държава членка бенефициер да уведомят кандидата за решението за преместване преди действителното преместване, като в това решение трябва да се уточнява държавата членка на преместване.

Въпреки, че за органите на държавите членки бенефициери е запазена определена свобода на преценка, когато съгласно член 5, параграф 3 от обжалваното решение от тях се иска да определят отделните кандидати, които могат да бъдат преместени към дадена държава членка на преместване, такава свобода е обоснована с оглед на целта на това решение, която е

¹⁰ РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав), 6 септември 2017 година, ECLI:EU:C:2017:631, По съединени дела C-643/15 и C-647/15, URL:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=194081&pageIndex=0&doclang=BG&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=802305>.

да се облекчат гръцката и италианската системи за убежище със значителен брой кандидати, като те в кратък срок и ефективно бъдат преместени към други държави членки при зачитане на правото на Съюза и по-специално на гарантираните от Хартата основни права.

След съдебното решение ЕК е в правото си да продължи с наказателните процедури срещу страните, които отказват да приемат бежанци. Открити процедури срещу Унгария, Полша и Чехия за нарушаване на европейските договори вече са в ход. По информация от DW, непосредствено след съдебното решение, в Брюксел еврокомисарят Димитрис Аврамопулос обявява, че е твърдо решен до няколко седмици да заведе в Европейския съд съответните иски срещу Унгария, Полша и Чехия. На страните-нарушителки биха могли да бъдат наложени сериозни парични санкции. Австрия също досега не е приела нито един бежанец по линията на квотния контингент, но и страни като Германия, Франция, Великобритания и Испания са длъжници в това отношение¹¹.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Решенията на Съда на ЕС за бежанците (и по-специално по отношение на ефективното функциониране на миграционната политика на Общността) затвърждават цивилизационния избор на Европа. В обобщаващ анализа извод звучат думите на настоящия председател на Съда на ЕС проф. д-р Коен Ленартс, че „Ефективното изпълнение на общностното право е символът на общностния метод на европейска интеграция, който кара съда на ЕО да заключи още в ранната си практика, че страните-членки не могат да се осланят на факта, че други страни-членки или общностни институции не изпълняват общностните си задължения с цел да оправдаят собственото си неизпълнение. В действителност Съдът на ЕО разполага с цялата компетентност, която му е необходима, за да наложи на всички субекти изпълнението на общностните им задължения. По този начин Съдът на ЕО упражнява монопол върху валидността на общностните актове и споделя, заедно с националните съдилища, отговорността да бъде наложено както на публичната власт в съответната държава-членка, така и на субектите на частното право спазването на общностните им задължения.“¹² „Солидарността не е еднопосочна улица“ (Жан Клод Юнкер) и тежестите от съвременните проблеми следва да се разпределят пропорционално, така както се разпределят ползите от интеграцията на Общността.

Възможностите за осигуряване на оптимално разпределение на тежестите от бежанската криза с цел преодоляване на нейните негативни последици, се съдържат в завишения контрол, при който първостепенни фактори са активният мониторинг и зачитането на основните човешки права. Допълнителното ограничаване на правата на хората – тръгнало да търсят спасение, представлява правен абсурд който няма шанс в съвременния цивилизован свят. Такова ограничаване не би могло да донесе полза нито на страни като Унгария, Словакия и Полша, нито на останалия Европейски съюз. И това е така, защото територията е второстепенна като фактор, а преди нея е правото в неговия висш смисъл на справедливост и добро.

REFERENCES

Европейски съюз, Консолидирани текстове на Договора за Европейския Съюз и на Договора за функционирането на Европейския Съюз - Консолидиран текст на Договора за Европейския Съюз - Консолидиран текст на Договора за функционирането на Европейския съюз - Протоколи - Приложения - Декларации, приложени към заключителния акт на Междуправителствената конференция, която прие Договора от Лисабон подписан на

¹¹ Rigert, B. Vsichni sa dlazhni da priemat bezhanci. URL: <http://www.dw.com>, (Accessed on 06.09.2017)
(Оригинално заглавие: Ригерт, Б., Всички са длъжни да приемат бежанци, URL: <http://www.dw.com>, (Accessed on 06.09.2017).

¹² Корнезов, А., Преюдициалното запитване до Съда на Европейските общности. Предговор на Коен Ленартс, С., Изда телство Сиби, 2008, с. 15

13 декември 2007 г. - Таблици на съответствието, Официален вестник на ЕС № С 326, 26/10/2012 стр. 0001 – 0390.

Европейски съюз, Консолидиран текст на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, Договора за Евратом Консолидиран текст, Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2010 г..

„Регламент „Дъблин III“ - Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство (ОБ L 180, 2013 г., стр. 31 и поправка ОБ 2017 г., L 49, стр. 50, URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0604>).

Регламент (ЕС) № 516/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за създаване на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ и за изменение на Решение 2008/381/ЕО на Съвета и отмяна на решения № 573/2007/ЕО и № 575/2007/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Решение 2007/435/ЕО на Съвета (ОБ L 150, 2014 г., стр. 168), URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0516>.

Решение (ЕС) 2015/1601 на Съвета от 22 септември 2015 година за установяване на временни мерки в областта на международната закрила в полза на Италия и Гърция, Официален вестник на ЕС, L 248/80, 24.9.2015, URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32015D1601>.

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав), 6 септември 2017 година, ECLI:EU:C:2017:631, По съединени дела C-643/15 и C-647/15, URL: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=194081&pageIndex=0&doclang=BG&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=802305>.

Решение от 19 март 2002 г., Комисия/Ирландия, C-13/00.

Решение от 30 септември 1987 г., Demirel C-12/86.

Съвместно изявление на Съвета и представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, на Европейския парламент и на Комисията (2017/C 210/01) Новият европейски консенсус за развитие „Нашият свят, нашето достойнство, нашето бъдеще“, Официален вестник на ЕС, 2017/C 210/01, URL: http://www.mfa.bg/uploads/files/Documents/Development%20Assistance/OJ_C_2017_210_FULL_BG_TXT.pdf.

Съдебното решение за мигрантските квоти разпали спора между Брюксел и Вишеград, в. Дневник, 07 сеп 17, URL: http://www.dnevnik.bg/sviat/2017/09/07/3038055_sudebnoto_reshenie_za_migrantskite_kvoti_razpali_spora/.

Съд на Европейския съюз, ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 91/17, Люксембург, 6 септември 2017 г., Решение по съединени дела C-643/15 и C-647/15, Словакия и Унгария/Съвет, URL: <file:///C:/Users/MM/Downloads/cp170091bg.pdf>.

Харта на основните права на Европейския съюз, Официален вестник на Европейския съюз № С 326/391, 26.10.2012 г..

Costa срещу E.N.E.L. Дело 6/64 Решение от 15 юли 1964 г.

DW, Refugee crisis: European Court of Justice rejects quota challenge, 06.09.2017, URL: <http://www.dw.com/en/refugee-crisis-european-court-of-justice-rejects-quota-challenge/a-40375192>.

Kanter, J., *E.U. Countries Must Accept Their Share of Migrants, Court Rules*, SEPT. 6, 2017, URL: <https://www.nytimes.com/2017/09/06/world/europe/eu-migrants-hungary-slovakia.html>.

Kornezov, A. Otgovornost na darzhavata za narushavane na pravoto na ES. S. Siela. 2012. (Оригинално заглавие: Корнезов, А., Отговорност на държавата за нарушаване на правото на ЕС, С., Сиела, 2012 г..)

Kornezov, A.. Preyuditsialnoto zapitvane do Sada na Evropeyskite obshtnosti. S. Sibi. 2008. (Оригинално заглавие: Корнезов, А., Преюдициалното запитване до Съда на Европейските общности, Предговор на Koen Lenaerts, С., Сиби, 2008 г..)

Lenaerts, K., I. Maselis, K. Gutman, *EU Procedural Law*, Oxford EU Library, 2015, p. 13 – 43.

Lenaerts, K., M. Bossuyt, B. Bouckaert, Policy within and through law, Maklu Publishers, Antwerpen, 2015.

Mouzourakis, M., 'We Need to Talk about Dublin' Responsibility under the Dublin System as a blockage to asylum burden-sharing in the European Union, Refugee Studies Centre, Oxford Department of International Development, University of Oxford, WORKING PAPER SERIES NO. 105, December 2014, URL: <https://www.rsc.ox.ac.uk/files/files-1/wp105-we-need-to-talk-about-dublin.pdf>.

OPINION OF ADVOCATE GENERAL, delivered on 26 July 2017 (1), Cases C-643/15 and C-647/15, Slovak Republic, Hungary v Council of the European Union, URL: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=62015CC0643&lang1=en&type=TEXT&ancre=>.

Rankin, J., EU court dismisses complaints by Hungary and Slovakia over refugee quotas, 6 September 2017, URL: <https://www.theguardian.com/world/2017/sep/06/eu-court-dismisses-complaints-by-hungary-and-slovakia-over-refugees>.

Rigert, B. Vsichni sa dlazhni da priemmat bezhanci. URL: <http://www.dw.com>, (Accessed on 06.09.2017) (Оригинално заглавие: Ригерт, Б., Всички са длъжни да приемат бежанци, URL: <http://www.dw.com>, (Accessed on 06.09.2017).

Smith-Spark, L., Top EU court rejects Hungary and Slovakia migrant relocation case, September 6, 2017, в: URL: <http://edition.cnn.com/2017/09/06/europe/ecj-ruling-migrants-hungary-slovakia/index.html>.